11/09/2020

Γιορτάζει το εκκλησάκι-θαύμα της φύσης της Αγίας Θεοδώρας Βάστας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως

Γιορτάζει σήμερα, 11 Σεπτεμβρίου, το εκκλησάκι της Αγίας Θεοδώρας στη Βάστα Μεγαλόπολης της Αρκαδίας, ένα κτίσμα πιθανόν του **12ου** αιώνα.

Αυτό το μικρό εκκλησάκι το αγκαλιάζουν δεκαεπτά (17) δέντρα, τα κλαδιά των οποίων ξεφυτρώνουν από τη σκεπή, ενώ οι ρίζες τους, που δε φαίνονται, περνούν μέσα από τους τοίχους του για να καταλήξουν στο έδαφος. Είναι βέβαιο πως αν ανθρώπινος παράγοντας παρέμβει για να κόψει τα δέντρα ή να βελτιώσει κάτι στο εκκλησάκι, το κτίσμα θα καταστραφεί.

Η παράδοση αναφέρει πως αυτό το θαυμαστό εκκλησάκι, -για το οποίο ούτε οι μεγαλύτεροι επιστήμονες δεν μπορούν να εξηγήσουν το πώς φυτρώνουν τα δέντρα στη σκεπή- έγινε έτσι εξαιτίας του μαρτυρίου της Αγίας. Ποιο όμως είναι το θαύμα της φύσης;

Το άφθονο νερό που τρέχει στο ποταμάκι κάτω από την εκκλησία ποτίζει τα δέντρα. Και τα δυο μαζί, ποτάμι και δέντρα, είναι η ευχή της Αγίας Θεοδώρας που όπως λέγεται παρακάλεσε στην προσευχή της λίγο πριν μαρτυρήσει «τα μαλλιά μου να γίνουν δέντρα και το αίμα μου ποτάμι, για να τα ποτίζει».

Χιλιάδες προσκυνητές επισκέπτονται το εκκλησάκι για να προσκυνήσουν και να θαυμάσουν αυτό το μοναδικό σύμπλεγμα.

Το όμορφο εκκλησάκι βρίσκεται ανάμεσα σε οργιώδη βλάστηση και γάργαρα νερά.

Η ιστορία της Αγίας Θεοδώρας

Κατά το Βυζάντιο, κάθε χωριό είχε αυτόνομο χαρακτήρα. Είχε τη δική του κοινωνική, διοικητική καθώς και στρατιωτική αρχή. Κάθε οικογένεια του χωριού όφειλε να προσφέρει έναν άντρα για το στρατό του κι αν αυτό δεν ήταν εφικτό, έπρεπε να καταβάλει χρήματα για τη μίσθωση ενός μισθοφόρου να την εκπροσωπήσει.

Η νεαρή Θεοδώρα ήταν το μεγαλύτερο κορίτσι μιας φτωχής και πολύ θρήσκας οικογένειας με πατέρα ηλικιωμένο και άρρωστο και ζούσε σε ένα χωριό της Πελοποννήσου, τη Βάστα, λίγο έξω από τη Μεγαλόπολη. Το χρηματικό ποσό που απαιτείτο για την πληρωμή μισθοφόρου ήταν πολύ μεγάλο για τις δυνατότητες της οικογένειάς της και ο πατέρας της ανήμπορος να πάρει μέρος σε μάχη. Έτσι η Θεοδώρα σε ηλικία 17 ετών αποφάσισε να υποδυθεί τον άντρα και να συμμετέχει η ίδια στο στρατό του χωριού της.

Βρέθηκε πολύ σύντομα να πολεμά σε μάχες με περίσσιο θάρρος και όπως ήταν λογικό προάχθηκε σε βαθμό. Το σθένος της, αλλά και η σεμνότητά της την έκαναν αρεστή μέσα στο στράτευμα. Μια νεαρή κοπέλα δεν μπόρεσε να αντισταθεί στη γοητεία του νεαρού στρατιώτη κι έτσι τον ερωτεύθηκε.

Η Θεοδώρα δεν ήθελε να προδώσει το μυστικό της, γιατί αυτό θα εξέθετε όλη την οικογένειά της. Όσο κι αν η Θεοδώρα προσπαθούσε να μεταπείσει τη νεαρή κοπέλα λέγοντάς της ότι είναι αφιερωμένη στο Θεό, τόσο η νεαρή κοπέλα ήθελε το νεαρό που έβλεπε μπροστά της, τον όμορφο και θαρραλέο στρατιώτη που είχε γνωρίσει. Η συνεχής άρνηση της Θεοδώρας οδήγησε τη νεαρή κοπέλα στην εκδίκηση.

Κοιμήθηκε με κάποιον άλλο στρατιώτη με τον οποίο έμεινε έγκυος και πήγε στον Διοικητή του στρατού, δηλώνοντας ότι η Θεοδώρα, δηλαδή ο στρατιώτης που είχε ερωτευθεί η κοπέλα, ήταν εκείνος που την άφησε έγκυο και θα έπρεπε να την παντρευτεί.

Η άρνηση της Θεοδώρας, η οποία δεν ήθελε να αποκαλύψει το μυστικό της, στο συγκεκριμένο γάμο, δεν επέτρεπε παρά την καταδίκη της σε θάνατο λόγω ατίμωσης της νεαρής κοπέλας.

Έτσι κι έγινε. Ο νεαρός στρατιώτης μέχρι την έσχατη στιγμή δεν ήθελε να αποκαλύψει το μυστικό του και να φέρει έτσι τον πατέρα του σε δύσκολη θέση. Οδηγήθηκε έξω από το χωριό και εκτελέστηκε. Καθώς ξεψυχούσε, είπε: «Κάνε, Κύριε, τα χρόνια μου να γίνουν δέντρα και το αίμα μου νερό να τα ποτίζει!». και ξαφνικά, ένα ρυάκι σχηματίστηκε με ορμητικό νερό…

Άλλη θεωρία διατείνεται ότι η Αγία Θεοδώρα ήταν η Αυγούστα Θεοδώρα, κόρη του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Η΄ της μακεδονικής δυναστείας, που λέγεται πως βασίλεψε σαν άνδρας από το 1055 μέχρι το 1056. Η Αυγούστα Θεοδώρα κατά τους ισχυρισμούς του Μιχαήλ ΣΤ΄ του Στρατιωτικού που τη διαδέχθηκε με κίνημα αρρώστησε βαριά και πέθανε, ενώ κατ’ άλλους εικάζεται ότι ο ίδιος την δολοφόνησε και την έθαψε εδώ.

Μερικούς αιώνες αργότερα, γύρω στον 12ο αιώνα, στο σημείο αυτό φτιάχτηκε ένα εκκλησάκι εις μνήμη της Αγίας Θεοδώρας όπου μεταφέρθηκαν και θάφτηκαν τα λείψανά της. Με την ολοκλήρωση του ναϊδρίου αυτού, φύτρωσαν 17 δέντρα στη στέγη του όσα και τα χρόνια της Θεοδώρας όταν θανατώθηκε και έτσι ολοκληρώθηκε ο θρύλος της Αγίας Θεοδώρας.

Ακόμα και σήμερα το εκκλησάκι στέκει εκεί δίπλα στα νερά ενός χείμαρρου που διασταυρώνεται με τον ποταμό Χάραδρο και παρότι μικρό σε μέγεθος

εντυπωσιάζει κάθε επισκέπτη που προσπαθεί να δικαιολογήσει την ύπαρξη των 17 πανύψηλων δέντρων στη σκεπή του χωρίς ίχνος ρίζας στο κάτω μέρος της στέγης ή το εσωτερικό του ναΐσκου.

Ο ναός της Αγίας Θεοδώρας αποτελεί μοναδικό φαινόμενο και είναι από τα πιο δημοφιλή και αξιόλογα αξιοθέατα της Αρκαδίας. Η εκκλησία κτίστηκε μεταξύ του 1050-1100 προς τιμήν της οσιομάρτυρος Θεοδώρας. Βρίσκεται κοντά στο χωριό Βάστα της Μεγαλόπολης σε μια κατάφυτη ειδυλλιακή ρεματιά με πυκνό δάσος από θεόρατες βελανιδιές. Η οδική πρόσβαση γίνεται από το Ίσαρι μετά από μια πανέμορφη κατηφορική διαδρομή.

Η μνήμη της Οσιοπαρθενομάρτυρος Θεοδώρας από αμνημονεύτων ετών και μέχρι του έτους 1952 εορταζόταν κάθε Λαμπροτρίτη για λόγους που δεν διέσωσε η παράδοση ως τοπική Αγία και πανηγύριζε ο φερώνυμος ιερός ναΐσκος της. Έκτοτε καθιερώθηκε να εορτάζεται την ίδια μέρα, που η εκκλησία μας τιμά και την μνήμη της Οσίας Θεοδώρας της εξ Αλεξάνδρειας.

Η εξήγηση που έδωσαν για το παράδοξο αυτό φαινόμενο συνοπτικά μερικοί επιστήμονες:

– κ. Λούκος Κων/νος (Γεωπόνος – Κόρινθος): «Δεν υπάρχει εξήγηση από πλευράς γεωπονικής επιστημονικής. Πρόκειται για ένα ΔΙΑΡΚΕΣ ΘΑΥΜΑ».

– κ. Μακρυγιάννης Π. (Γεωπόνος): «Αλλά σα γεωπόνος, είμαι σε θέση να ξέρω πολύ καλά, ότι οι τοίχοι θα είχαν ανοίξει και σπάσει από τις ρίζες ενός μόνο δέντρου, πόσο μάλλον δεκαεπτά».

– κ. Ράπτης Γεώργιος (Δασολόγος – Ναύπακτος): «Το όλο φαινόμενο υπερβαίνει κάθε λογική, φυσική και επιστημονική εξήγηση του ανθρώπου».

– κ. Μπεληγιάννης Ελευθέριος (Πολιτικός Μηχανικός – Αθήνα): «Όταν ο αέρας αυτός (της ρεματιάς) έχει τη δυνατότητα να ξεριζώνει δέντρα, καταλαβαίνει κανείς, τι δυνάμεις εξασκούνται από τα 17 δέντρα για την ανατροπή της στέγης».

– κ. Σταυρογιάννη – Περρή Ελένη (Αρχιτέκτων – Καλαμάτα): «Φαινόμενο επιστημονικά ανεξήγητο. Οι δυνάμεις βάρους και αέρος σε συνάρτηση, θα έπρεπε λόγω θέσεως του εξωκλησιού, αλλά και λόγω της προχείρου κατασκευής αυτού, προς δε και της παλαιότητάς του να είχαν διαλύσει το κτίσμα. Τούτο όμως, παραμένει επί τόσους αιώνας χωρίς σοβαρές φθορές».

– κ. Παλλας (Διευθυντής Αρχαιοτήτων – Κόρινθος): «Βάσει των φυσικών νόμων, τουλάχιστον τα μεγάλα αυτά δέντρα, λόγω κλίσεως, ύψους, περιμέτρου έπρεπε να

είχαν γκρεμισθεί. Δια να στέκουν αγέρωχα, είναι κάτι που η επιστήμη δεν μπορεί να δώσει εξήγηση».

– κ. Τίγκας Αναστάσιος (Θεολόγος, Αρχαιολόγος, Ιστορικός – Ηράκλειο Αττικής): «Η όλη ανάπτυξις, ύπαρξις και ζωή των δέντρων επί της στέγης του ναού της Οσιοπαρθενομάρτυρος Θεοδώρας εκπλήσσει, αντιβαίνει προς πάσα λογικήν και φυσικήν εξήγησιν του ανθρώπου. Καταδεικνύει μίαν σπανίαν ιδιαιτερότητα, την επέμβασιν του Θεού επί της δημιουργίας Του, το θαύμα».

Πληροφορίες: megalopoli.gov.gr

Διαβάστε επίσης: Μνήμη της Οσίας Θεοδώρας της εν Αλεξανδρεία